

Νῶε mβε ayi Pita ásamé

Matame

¹ Me Pita, ηγβά Jis̄os Kras ne nsame ηῶε yina. Nt̄ome ji eta nyú b̄os̄ abi Es̄ow̄o ajyaá, enyú delú ndere aηκέέ fa mme. Enyú abi délaá tyatya déjw̄olege né mme Rom né gebagé mewaá P̄ontus, Galasiya, Kapadosia, Esya ne abi ajw̄olege né Betinya. ² Es̄ow̄o ajya enyú nnó débε baá bíi wyε ndere ji ab̄os̄ me mβε aferé nnó εβεέ mb̄o. Es̄ow̄o apyemb̄o, ne Mendoó wuú epye enyú delu b̄os̄ ukpea nnó enyú dewúge ne Jis̄os Kras. Manó mií mámége enyú mmyε, máshw̄ónégé enyú nnó débé pópo. Me n̄enemmye nnó Es̄ow̄o aleré enyú galógál̄ ne nes̄o gejamé gejamé. *

Εfwyale epye nnó dégilé mamb̄o geηwá eyigé déneré met̄os̄ wyé

³ Detame Es̄ow̄o, ji alu Es̄ow̄o ne Nte Ata sé Jis̄os Kras. Gétúgé gejamégé galógál̄ ayi ji alerege esé, ábyé esé mambye ayi meke. Ne nana esé dégilé ne mat̄os̄ se mako nnó te ndere ji apyεé Jis̄os Kras akwilé né negbo, meso gébé ji achyεge nyε sé yéndé genó eyigé ji ányémeno nnó achyεge esé. ⁴ Genó eyigé f̄o eyigé esé dema nere mat̄os̄ wyéé gelú

---

* **1:2** Elú wáwálé nnó: Né gébé eyigé Es̄ow̄o ágbaraεge menomenyεé ne b̄os̄ Is̄reli, Mosis ase manó menya ayi awáné ab̄os̄ mβε amεé né geluεge upε ne amεé b̄os̄ né mmyε nnó ábε pópo. (Ge Es̄o. 24:8)

nnó, ji Εσωω achyεge nye eyigé sé gefwa. Ne gefwa eyigémbω, géchógé fó, gepω ne deba ne gegboó fó manaá. Εσωω ábelé geji chánéné né mfaánebuú gétúgé enyú. ⁵ Enyú défyéé wyε metóó ne Εσωω, getu eyigémbω ne ji ábáme enyú né utó bií kpaá τε ji achyεge nye enyú yendégenó eyigé ji ákwyéé με ábele agile nnó achyεge boó bií abi ji áfere εbwó né εfwyale gabo né bií bi kwyakwya.

⁶ Né getú eyigémbω, bege wyéé ne nechóchó, yé lé débéé nye ne mesome né mboó gébé gétúgé mmuameno ayi achwóó nye eta nyú matimati.

⁷ Mmuameno yina, alú lé nnó afwore mbógé enyú défyéé metóó ne Εσωω wáwálé. Gegé, yé gesege mabω eyigé ákuú nnó gul, genó eyi gekágé chóó, áfyéé lé ji né mewε ne afwore mbógé alome. Mbántó ne metóó εwé enyú défyéé ne Εσωω elú melóméló epwω gul ne abo mamfwore εwú. Afworege metóó εwé enyú défyéé ne Εσωω, agegé nnó εtene chánéné Εσωω afεge nye enyú, débε nye ne ηgω ne enógé né bií bi Jisωs Kras alerege nye mmyε. ⁸ Enyú dégbóo ne Jisωs, yé lé enyú dela délú danγε ji. Ne nana ayi enyú déla dégene ji, défyéé wyéé metóó ne ji. Εwéna epyennó enyú débéé ne gekpekepegé nechóchó ενiné muú alá akágé garé fó. ⁹ Enyú déwyaá gefógé nechóchó ενina gétúgé Εσωω áfere enyu né εfwyale gabo εwena, εwe elú genó eyi gépyéé enyú défyéé metóó ne ji nnó debω.

¹⁰ Bóó εκpave Εσωω abo με mβε, agaré galógáló ayi Εσωω ákwyéé με ábelé eta nyú. Ne ákele chánéné nnó ákaá mechω εwéna εwe etome ndere Εσωω áferege boó né εfwyale gabo. ¹¹ Mendoó Kras εwé elú boó εκpávέ Εσωω né mmyε εbω mβε

εγαρέ εβώσ gefóge εfwyale εwé Kras αγene nyε ne ηγω ayi ji abóó nyε gébége εfwyale εwéna εbyεge. Ne εβώσ ammyε nnó akaá gébé εyigé unó bina upyεé nyε ne gefóge muú ayi unó bina upyε nyε ne ji. ¹² Εσωω apyε βóó εκράvé Εσωω bina akaá nnó utó bina εβώσ άpyεé fó né galógaló εβώσ ambóó, άpyεé lé né galógaló nyú. Unó bi εβώσ άgaré, elé wyε ubi ne άgare abya melóméló eta enyú. Ne elé Mendoó Ukpea εwé Εσωω atóme etané né mfaánebuú ne εchyεé εβώσ utó άgare unó bina. Wyε lé unó bina ntó ne makiénné Εσωω άkelege nnó άγε ndere upyεé.

Bege βóó ukpea

¹³ Ndere εlúmbó, kpomege mmyε mampyεge genó εyigé Εσωω άkelege. Gbarege mmyε nyú cháηéné né yéndé meti ne nerege wyε matóó nyú mako né galógaló ayi Εσωω achyεge nyε enyú né bíí bi Jisás Kras achwóó leré nyε mmyε. ¹⁴ Wuúgé wyε ne Nte nyú Εσωω, ne lyaágé ubobo unó bi ujigé enyú matóó, εbi enyú debó dépyεé nya gébége enyú debó delu dankaa Εσωω. ¹⁵ Εσωω muú akuú enyú nnó debe βóó bíí, alú muú ukpea, wyεmbó ntó ne enyú debóó mambe βóó ukpea né gepóge nyú geko. ¹⁶ Néndé ása né mmu ηwe Εσωω nnó, Εσωω aké, “Bege βóó ukpea me mbóó nlú muú ukpea.”

¹⁷ Εσωω muú deke dénemmyε dékuú ji nnó Nte ese, ji alú muú ayi apane mpa βóó ako. Ji apane mpa ndere yéndémuú apyε unó, alerege fó aηgya. Ndere εlúmbó, chyεge wyε ji enógé né εfó metóó ndere débelege geηwágé nyú geko fa mme εκé aηkéé. ¹⁸ Enyú dékaá nnó gébége Εσωω anamé gemεge nyú, detané né gebyaηkwóge gepó

εyigé ukwene ante nyú álere enyú, ase fó genó eyi géchóge ndere ηka ne ana enyú wó. ¹⁹ Ase lé gechachage manoó Kras, ne aname gemεge nyú. Kras alu eké εgɔηme εwé elá εpófó gechúchúle, ne gebá né mmyε. ²⁰ Εσωω abɔ mé mβε, ajya Jisɔs gemεge nnó ji akwyεé mme yina. Ne ji apyε Jisɔs achwɔ fa mme né kwyakwya gebé eyigé na, nnó áγε ji né galógáló nyú. ²¹ Ne elé gétúgέ genó eyigé Kras yina apyε ne enyú défyεé metɔɔ ne Εσωω. Εσωω apyε Jisɔs akwilé né negbo, abelé ji né melú enógé. Getú eyigémbɔ, ne enyú déneré metɔɔ ne Εσωω, ne dékaá chanéné nnó ápyεé nyε yéndégenó eyigé ji ájɔɔ.

²² Enyú débɔ gejeé eyigé wáwálé ne ate nana néndé déwú ne genó eyi gelu wáwálé. Ndere elúmbɔ, bágé gejeé gbene ne ate ne matɔɔ nyú mako. ²³ Elé mekomejɔɔ Εσωω ayi alu te kwyakwya, alá akwɔrege ne Εσωω aselé ábyené enyú mambyε yi meke. Ndere εpyεmbɔ, enyú dela baá Nte ayi alá gboó fó, εpófó ayi agboó. ²⁴ Asa né mmu ηwe Εσωω nnó, “Bɔɔ ako alú eké byaá mewaá. Ne genwá eyigé εbwó ányεé gebó gelú eké ukoó bya unɔɔ. Byaá mewaá uwanεεgέ, ukoó bwó ude ukwe mme. ²⁵ Yémbɔ meko mejɔɔ Εσωω alu te kwyakwya.” Ne meko yimbɔ elé abya melóméló ayi ágare enyú.

2

Ntaá eniné Εσωω ajyaá nelú nelónéló eta nyú abi délu bɔɔ ukpea

¹ Ne te mbaá Εσωω ábyené enyú mambyε yi meke, lyaáγε yéndé gefógé gabo. Débyɔgέ fó gebyɔ,

débwəlege fś démbwələ, défyεge fś amε né unó bə́, ne déjǫ́gé fś mejǫ́ mebo ne ate. ² Enyú delu baá akε, shyaáge lé manyú nembε nelónéló eniné mendoó εchyεge. Nembε eniné mbə́, elé menyεé ayi mendoó ayi apyεé nnó enyú déwéné né depərə́ Εσωω kpaá τε dékwanεge mambə́ unó bi ji áferé nyú né εfwyale gabo nnó débə́. ³ Pyεgé wyεmbə́, néndé enyú ambə́ défwərə́ με déγε nnó, Ata aló melu.

⁴ Chwə́gé mbaá Ata, ji alú εκέ ntaá eniné nelu nebε. Akwaá abó áshya ji nnó alome fś, yέmbə́ Εσωω ajya ji néndé, age nnó ji alu melóméló. ⁵ Enyú ntó delú εκέ mataá ayi alú abε, Εσωω aselé enyú mantεne εcha upε wuú né mendoó, nnó enyú debέ amppe upε ukpea abi achyεé gemεge εbwó mamppe upε εbi ukwané Εσωω metə́ gétúgé genó εyigé Jisəs Kras apyεé. ⁶ Mbə́ ne elú, néndé asa né mmu ηwe Εσωω nnó Εσωω aké, “Gεgé me mbele ntaá né melə́ Sayən, ntaá eniné na ne negbarege εκwə́ gepú. Me njya néné nelú nelónéló. Ne yéndemuú ayi áfyεé metə́ ne ji, abə́ fś mekpo unə́.” ⁷ Ne enyú abi défyεé metə́ ne ji, ntaá eniné na nélu nelónéló eta nyú yέmbə́ né mbaá bə́ abi álá áfyεé fś metə́ ne ji wó, alu eta bwó εκέ, “Ntaá eniné ántené upú áshyaá nnó nelómé, wyε lé néné ne nelaá ntaá eniné ne gbare εκwə́ gepú.” ⁸ Asa ntó nnó, “Ji alú ntaá eniné bə́ ákpárege wyε ne etarave ewé ppyεé bə́ akwene mfaá.” Bə́ ákpáre wyεé néndé εbwó áshya manwú mekomejə́ Εσωω. Ne genó εyigé εbwó ápyεé gelú wyε ndere Εσωω ákwye ábelé nnó ppyε ne εbwó.

⁹ Yέmbə́ enyú delú bə́ ntoó eniné Εσωω ajyaá, enyú delú amppeé upε abi apyεé upε mfwa. Enyú

ἄλλο ντονέ Ἐσωῶ ἐνυú delú ἄλλο Ἐσωῶ. Ἐσωῶ aja
ἐνυú nnó dégarege ἄλλο né ukpekpe unó bi ji apyéé.
Ἐλέ ji ne aferé ἐνυú né mmu gemuá ne dékrene né
gekpekpegé geṅgbó jíí. ¹⁰ Mbε mβε ἐνυú dépῶ yé ἄλλο
fó yémbῶ nana ἐνυú delú. Mbε mβε Ἐσωῶ agene fó
ἐνυú meshwε, yémbῶ nana agene.

Nogé ákpakpa melῶ

¹¹ Anme ba abi gejií, ἐνυú delú ἄλλο abi dékoóge fa
mme koóge delú ankéé. Me nene ἐνυú mmyε nnó
délyaá ubobo unó bi menyammyε ákelege ebi ἄλλο
ágboó mampyεge. Unó bina ne ummyéé amu ne
mandoó nyú. ¹² Bεge ne gepῶ gelógéló ne ἄλλο abi álá
pó fó ἄλλο Jus nnó, yé ebwó aké ashulege ἐνυú ndo
nnó dépyéé gabo agene unó ulúúló ebi ἐνυú dépyéé.
Deké dépyéé mbῶ, né bíí bi Ἐσωῶ áchwῶó ge ἄλλο,
ebwó afegé nyε ji gétúgé galógáló ayi ἐνυú dépyéé.

¹³ Shulegé mmyε nyú mme déwúgé ne ákpakpa
ako abi ápelé ἐνυú, déké dépyéé mbῶ dénogé Ἐσωῶ
ne mfwa meló ndere muú ayi abῶó melῶ meko.
Deké dépyéé mbῶ dénógé Ἐσωῶ. ¹⁴ Yé εβε elé ἄλλο
gῶmena, wúgé ntó ne ebwó néndé muú kpaá melῶ
ne atῶme ebwó nnó áchwῶ afyεge ἄλλο abi apyéé
gabo né ubale ne nnó afεge ἄλλο abi apyéé galógáló.

¹⁵ Pyεgé wyεmbῶ, nnó dégbεge mano unkekene
ἄλλο, abi ajógé mejῶó ewé ebwó álá ákáge fó ula.
Gege galógáló ayi Ἐσωῶ akεlege nnó dépyεge mbῶ.

¹⁶ Bεge ndere ἄλλο abi álaá mmyεmmyε bwó. Ne
ékágé dénmage amu dépyεge gabo gétúgé délaá
mmyεmmyε nyú. Yémbῶ begé lé ndere baá défwε
Ἐσωῶ. ¹⁷ Chyεgé enógé mbaá ἄλλο ako. Bῶge gejeé
ne ate ἄλλο Ἐσωῶ. Bεge ne εfῶ Ἐσωῶ, dénógé mfwa
melῶ.

18 Ενϋύ baá défwé, shulege mmye nyú mme, déwúgέ ne bóó abi abóó ενϋύ ne ενógέ. Pyegé wyembó ne bóó abi asele depó pere alóme melu ne ενϋύ chóncho ne, abi ábálege mmye mampye utóó ne ebwó. 19 Muú aké atéé Εσωω ne akóge metóó ndere bóó áchyéége ji efwyale detú, metóó egóó Εσωω ne ji. 20 Muú abó fó nsa mbógé akogé metóó né matule ayi átulege ji gétúgέ ji apyéé gyéé, yémbó muú apyegé genó eyigé gelú cho ne bóó ápýége ji aké áwuú ubalé ákogé metóó, Εσωω aféége ji.

21 Gegé ula bi Εσωω akuú ενϋύ mbó. Ne mbóntó ne Kras agene efwyale gétúgέ ενϋύ ne alere ενϋύ ntó ndere debóó mangene efwyale ndere ji. 22 Asá né mmu ηwe Εσωω nnó, “Kras apye yé gabo fó wó ne, yé gebyó Ji abyó wó.” 23 Yé gébégé ajuú ji mashye né mmye ji ashuú ebwó meko wó. Ne yé gébégé apye ji agene efwyale ji achare fó yé nnó ashuge ebwó wó. Yémbó achye lé geme jíi mbaá Εσωω muú apané mpa chánéné. 24 Kras jimbo akpa gabo ese né menyammye wuú né mfaá gekwa. Ji apyembó nnó esé debe eké bóó abi ágboó ályaá gabo, ama ápeé ákréne né genwá eyi gelu cho né mbé ushu Εσωω. Ne upa ebi afyéé ji mmye upye esé détoó. 25 Ενϋύ debó dekene tametame eké magóhme yémbó, nana dekere dékwólege membamé magóhme muú ábáme mandoó nyú.

3

Majyé mbaá andée ne áno

1 Wyembó ntó ne ενϋύ andée anó debóó mampyegé. Shulegé mmye ενϋύ mme déwúgέ ne anó nyú. Yé lé ebwó abifo álá kelégé mánwúgέ abya

melóméló, déké dépyembó yé enyú dela dékpea fí ebwó wó, akágé kwǎré matóó bwó akame ne Ɛsǎwǎ gétúgé gepǎge nyú, ² ndere ágene enyú dénógé Ɛsǎwǎ ne ndere genwáge nyú gela pó ne deba. ³ Ekágé ebwó ágene nnó enyú deló ulóó gétúgé unó ulóuló ebi enyú defyéé né mmye ndere gefóó eyige dékwyege manjwe álome, mboó unó eyi ejame ŋka, yé ebé lé mandée malómáló ayi defyéé. ⁴ Ulóó nyú ubó matané lé né gepǎ gelógéló eyigé enyú dewyaá. Gefǎge ulóó bina utanege né mmu metóó. Ubi ukwóó fí ukoó ne upyéé muú abeé nyameé ne alome melu. Gé gefǎge ulóó ebi ulóme né mbe ushu Ɛsǎwǎ dǎó na. ⁵ Gefǎgé ulóó bina ne andée abi alú nya bǎó ukpea ánerere metóó ne Ɛsǎwǎ áwyaá. Ne áwuú ne anóó bwó. ⁶ Mbǎntó ne Sara alu nya. Ji awuú nya ne menǎ wuú Abraham ne akuú ji nnó, “Ata wa.” Enyú débée baá Sara mbǎgé déké dépye genó eyigé gelú cho ne dela pó fí ne efó metóó.

⁷ Wyembó ntó ne enyú anǎ, débǎ mampyegé. Bege ne gepó gelógéló ne andeé nyú, denógé ebwó néndé ebwó apó fí ne eshye eké enyú. Tégé nnó andée ntó áchónege nyé ne enyú manyé genwá eyi gélágé byé, eyigé Ɛsǎwǎ achyegé nyé enyú ako gétúgé ulóó melu bíí. Déké dépyeé mbǎ Ɛsǎwǎ áwuú mmyemenene nyú.

Majye mbaá bǎó Ɛsǎwǎ ndere ábǎó mambé ne bǎó abi alá ákágé Ɛsǎwǎ

⁸ Ne kwaykwya genó alú nnó enyú ako, bege ne metóó ema ne ate, dégene ate meshwe, dégbógé ne ate, délerege ulóó melu ne ate ne shulege mmye nyú mme. ⁹ Muú apyegé enyú gabo, deshúgé fí. Muú ashyege enyú deshugé fí. Nege elé mmye

nnó Eṣṵwṵ ájé jì néndé gε genó eyigé Eṣṵwṵ akuú enyú mbṵ nnó meso gébé Eṣṵwṵ ájé ntó enyú. ¹⁰ Pyεgé wyεmbṵ néndé asa né mmu ηwe Eṣṵwṵ nnó, “Mbṵgé muú aké akεlege manyε genwá gbεne, anyε neki abṵ mangbare nenome níí, ajógé fṵ gabo, abyṵgé fṵ gebyṵ, ¹¹ alyaá gepṵ gebogebo, abε lé ne gepṵ gelógélṵ ne ammyε mambε nesṵ ne atε bṵ. ¹² Néndé Ata agené bṵṵ abi álu cho ne awuú mmyεmenene εbwṵ. Yémbṵ jì abí ushu bíí mbaá bṵṵ abi apyε gabo.”

¹³ Mbṵgé enyú dékpane gechyeé mampyεge unó ulóúlṵ bina, yé muú fṵ ayí apyεé enyú gabo apó. ¹⁴ Ne yé εbélé nnó degεne εfwyale gétúgé dépyεé genó eyi gelú cho, Eṣṵwṵ ajéle enyú. Défṵgé fṵ bṵṵ abi ammyεé amu ne enyú, ne dekamege fṵ afyε enyú εfṵ metṵṵ. ¹⁵ Yémbṵ, né mmu matṵṵ nyú, nógé Kras ndere Ata ne kpomege mmyε yéndégébé manshuú meko mbaá yéndémuú ayí akelege nnó enyú degare ula bi enyú déneré metṵṵ ne Kras. Shuge jì meko pere ne énogé ¹⁶ Ne yéndégébé, pyεgé unó bi matṵṵ nyú agarege enyú nnó úlú cho, nnó bṵṵ aké ajógé gabo ne enyú ágεgé gepṵ gelógélṵ eyigé enyú bṵṵ Kras déwya, mekpṵ unṵṵ εgbare εbwṵ. ¹⁷ Néndé εlṵ nnó enyú dégεne εfwyale gétúgé galógálṵ ayí enyú dépyεé mbṵgé nnó mbṵ ne Eṣṵwṵ akεlege, επwṵ nnó dégεne εfwyale gétúgé gabo ayí enyú dépyεé. ¹⁸ Mbṵntó ne Kras agεne εfwyale agboṵ gétúgé gabo sé. Jì agbo dama ne ámage gbo sé. Jì alu muú melómélṵ yémbṵ agbo gétúgé bṵṵ abo, nnó, apyε εsé dekere meso mbaá Eṣṵwṵ. Bṵṵ áwá jì agbo né menyammyε, yémbṵ Eṣṵwṵ apyε mendoṵ wuú εlú mebε. ¹⁹ Elé né Mendoṵ wuú εwena ne jì ajoyε né mbaá ayí mandoṵ áwu bṵṵ

abi álú né gepúge deno agaré abya melóméló. *
²⁰ Mandóo yina elé ayi boó abi abo álá wuú nya ne Eσωω gébége Nowa áchomé ékpe wó. Gébége Nowa achome ékpe, Eσωω ako metóó agile nnó ebwó alyaá gabo, yémbó wyε elé mbeé bó aneé ne apome negbone ηgbannyi. ²¹ Ngbannyi yimbó, alú éké manaá Eσωω ami áwyaá enyú, nana Eσωω aferege enyú né gabo. Manaá Eσωω ami áwyaá mbó ese, mapó fó nnó mafere esé deba né mmyε. Malu lé genó eyigé esé désεle dékpane Eσωω geka nnó áshwone matóó sé débe pópó. Manaá mina ne mapyεé nnó Eσωω áferé enyú né efwyale gabo gétúge Jisωs Kras akwilé né negbo. ²² Ji akwilege né negbo afe né mfaánebuú, ajwole né εgbe ebwonyé Eσωω. Ji ne abóó makiénné Eσωω ako chónchó ne mandoó ayi fó ako ayi awyaá ufóó uto choncho ne ákwaá áwuú lé ne Ji.

4

Muú aké akwalege Kras geηwá jii gekworege

¹ Dékaá nnó Kras age efwyale né menyammyε, ndere elúmbó, enyú ntó bege ne gefóge metóó ewé ji abo awya, dekpome mmyε mangé ntó efwyale ndere ji agene. Néndé muú aké agene efwyale ji alyage gabo. ² Mbóge ji apyége mbó ndere abelege fa mme apyεé sé unó bi ugóó akwaá metóó, apyεé lé ebi Eσωω akεlege. ³ Enyú déchóó nya gébé dóó mampyε unó bi boó abi álá pó boó Jus ápyεé.

---

* **3:19** Elú wáwálé nnó: Bóó abifo áferé nnó mandoó yina átene mbaá makiénné Eσωω ayi ályaá malu utóó bwó, εla epó mbó wó elé ayi aló nchye, epófó ayi boó. Ne mejóó boó Grek gechuú eyigé na gekáge tene mbaá mandoó boó abi ágboó me, aló nchye, yé aló.

Gébé eyigé enyú dechṓṓ mbṓ gékwáné. Enyú debó déwyaá geboboge genwá, mmwólé mámpyégé ubobo unó, déjyεé mapaá, denyuú mmṓṓ mapyεne enyú, dékwene eké manya, ne debó denógé aló uka, unó bi εσωṓ ashyaá nnó muú apyεgé fṓ. ⁴ Ne bṓṓ abi alá kágé εσωṓ alá ne dembyṓ ndere enyú dela dechome sé mbwa ne εbwṓ né uboubo unó bi εbwṓ ápyεé. Getú eyigémbṓ, ajógé mejṓṓ mebomebo ne enyú. ⁵ Yémbṓ εbwṓ áténege nyε né mβε ushu εσωṓ, muú ákpomé mmyε mampa mpa bṓṓ ako, abi ágboṓ ne abi álú abε, ágaré ndere εbwṓ ápyε ne genwáge εbwṓ fa mme. ⁶ Ge ula bí ábṓ agare abya melóméló yé mbaá bṓṓ abi ágboṓ mbṓ. εσωṓ asṓ mε mpa bwṓ nnó ágbo ndere yéndémuú ágboṓ fa mme. Agaré ntó εbwṓ abya melóméló yina nnó yé lé εbwṓ ágboṓ né menyammyε, mandṓṓ bwṓ ábṓ genwáge eké εσωṓ.

Yéndémuú agbaré εchyε εwé εσωṓ achyε ji chánéné

⁷ Gébé eyigé yéndégenó fa mme gebyεé, géla kwókwólé. Getú eyigémbṓ gbarege mmyε nyú déβε peé nnó dékpome mmyε manεnemmyε chánéné. ⁸ Ne menṓ genó ayi nkelege nnó enyú dépyε alú nnó, bṓge gejeé ne ate aηmε néndé gejeé gekw-erege gabo gejamegejame. ⁹ Ate aηmε áchwógé né upú nyú, negé εbwṓ, déjógé fṓ nnó mechṓ εwé εwuú dṓṓ. ¹⁰ εσωṓ awyaá ufṓṓ ufṓṓ εchyε, ne achyεgé yéndémuú sé gefṓgé εchyε εwuú nnó agbaré chánéné. Ne ndere bṓṓ abi ágbárege εchyε εwé εσωṓ achyεé εbwṓ chánéné yéndémuú nyú ase gefṓgé εchyε εwuú εwémbṓ apoógé ate aηmε abifo. ¹¹ Yéndémuú ayi agarege mekomejṓṓ εσωṓ,

agarege lé mekomejɔ́ ayi atane mbaá Ɛsɔwɔ. Yéndemuú ayi apye genó eyi gepoge ate aɲme, apyegé ne utó bi Ɛsɔwɔ achyerge ji nnó bɔ́ áchyerge Ɛsɔwɔ ɲgɔ né yéndégenó eyi dépyéé gétúgé genó eyi Jisɔs Kras apyéé. Ʋgɔ ne utó ube ne ji te kwyakwya ne kwyakwya Amen.

Gegé efwyale ndere bɔ́ Ɛsɔwɔ

¹² Aɲme ba, abi gejeé, débégé fɔ́ ne dembyɔ́ gétúgé efwyale mesómesó ewé enyú dégené. Ewú echwɔ́ mbɔ́ lé nnó efwɔre matɔ́ enyú. Déferégé fɔ́ nnó lé genó eyi gela gebɔ́ fɔ́ mampye wɔ́. ¹³ Bege lé ne nechóchɔ́ nnó enyú ntó dégene efwyale wye ndere Kras agené nnó débɛ ne nechóchɔ́ dɔ́ gébégé Kras akerege fa ne mme manleré uto bií ebi upwɔ́ amu. ¹⁴ Bɔ́ aké ajógé depɔ́ debo ne enyú gétúgé enyú delu aɲkwɔle Jisɔs Kras, bege lé ne metɔ́ megɔmegɔ néndé ewémbɔ́ elere nnó Mendó Ɛsɔwɔ ewé epwɔ́ amu elú ne enyú. ¹⁵ Yémbɔ́ ekágé muú nyú agene efwyale gétúgé awane bɔ́, yé nnó alú menjó, yé nnó apye depɔ́ debodebo ne yé nnó akpene né depɔ́ etí dela pɔ́ fɔ́ etií. ¹⁶ Mbɔ́gé muú nyú aké agene efwyale gétúgé alu menkwɔle Kras, ekágé abɛ ne mekpɔ unɔ́. Atamege lé Ɛsɔwɔ gétúgé bɔ́ akuú ji nnó, “Muú Kras.”

¹⁷ Néndé gébɛ gekwɔne eyigé Ɛsɔwɔ apane mpa. Mpa yina alɔ́ ne bɔ́ ula gepu bií. Ne mbɔ́gé nnó Ɛsɔwɔ alɔ́ mpa ne esé, ebyennó ebálege nyɛ mmyɛ ne bɔ́ abi alá wuú fɔ́ abya melómélɔ́ ayi atané mbaá Ɛsɔwɔ. ¹⁸ Wye ndere ásámé né muú ɲwe Ɛsɔwɔ nnó, “Mbɔ́gé nnó epófɔ́ kókógé nnó bɔ́ abi alú cho né mbe ushu Ɛsɔwɔ átane né efwyale gabo, ebéé mbɔ́ nyɛ nnó ne bɔ́ abi alá kelegé manwú

mekomejṓ Ἐσωῶ ne bṓṓ abi ápyeé gabo?” 19 Ne getú eyigémbṓ, bṓṓ abi ágene efwyale ndere Ἐσωῶ ajṓṓ nnó ebe ájye wye mbe mampyege galógaló ne ate. Wye né meti ewémbṓ, áchyegé gemege ebwṓ mbaá Ἐσωῶ muú akwye ebwṓ. Ji anyégémeno mampye genó, apyeé geji.

5

Majyeé mbaá ákpakpa melṓ ne njye usa né echomele bṓṓ Ἐσωῶ

¹ Nkelege manchye enyú majyeé ndere ákpakpa ábéé né echomele bṓṓ Ἐσωῶ. Me nlú nte muú kpaá ndere enyú ne muú ayi akpane ame agene ndere Kras agené efwyale agboó. Me ntó nlú muú ama ayi Ἐσωῶ achyege nye ji utó Kras, ebi ji apye nye bṓṓ áge. ² Peye bṓṓ abi Ἐσωῶ áfyéé enyú né amú chánéné. Ebwṓ alú eké magṓhṓme Ἐσωῶ. Dépege fṓ ebwṓ ndere bṓṓ abi ákpeage ebwṓ kpeage. Pége ebwṓ ndere bṓṓ abi awyaá metṓṓ mampye utṓṓ bwṓ. Dépyege fṓ ndere bṓṓ abi awyaá mmwṓlé mambṓge nsa. Peye lé ndere bṓṓ abi abṓṓ gejií mampye utṓṓ ebwṓ. ³ Déhmerége fṓ bṓṓ abi Ἐσωῶ áfyéé né amu nyú mekró mme. Lerege lé ebwṓ gepṓ eyigé ebwṓ ákage mankwṓle. ⁴ Déke depyembṓ, gébége Kras muú alú eké mfwa ámbamé magṓhṓme achwṓge, apyeé nye débṓ ἡḡṓ ndere nsa ne ἡḡṓ yina agboó fṓ gelu.

⁵ Enyú njye usa ne ansṓ andeé, wyembṓ ntó ne ebṓṓ mambe ne enyú. Nógé ákpakpa nyú né machomele bṓṓ Ἐσωῶ ne shulege mmye nyú mme mbaá ate aḡṓme. Pyége gepṓ eyigé na geba enyú mmye yéndégébé néndé asá né mmu ἡwe Ἐσωῶ nnó, “Ἐσωῶ áshyá yéndégenó eyigé bṓṓ abi

ábwege mmye ákelege mampye yémba, alerege galógáló wuú mbaá bós abi ashulege mmye ebwó mme.”⁶ Nðere elúmba, shulege mmye nyú mme né mbe ushu Esowa muú awyaá utó bi upwós amu, nnó gébé jii gekwanege abwéé enyú dékwá ñgá.⁷ Yéndégenó eyi gechyege enyú efwyale fyegé geji né amu Esowa néndé, ji atéé enyú yéndégébé.

⁸ Gbarege mmye nyú cháñéné, dekpome mmye. Danchomeló muú mawame enyú, akene mba agyage meno fuú eké genyanya eyi geweége, akélege muú ayi ji anyeé.⁹ Tenege ukóló ne ji, fyége wye lé metós ne Esowa dépérégé uka mme. Kaáge nnó elé wye géfógé efwyale ewéna ne ayme nyú né mme meko ágéne.¹⁰ Efwyale ewé enyú dégene nye ébé lé né mboó gébé ne efwyale ewémba ebyegé Esowa jimbós apyeé enyú dékere né amu enyú déténe ne apyeé enyú débá eshye. Ne ji Esowa muú alerege bós galógáló matimati ne akuú enyú nnó dechome mmye ne Kras nnó debá ñgá wuú ayi alá abyéé fó.¹¹ Uto uko ulú ne ji te kwyakwya ne kwyakwya. Amen.

Kwyakwya matame

¹² Menme se Silas ne apó me nsamé maá mboó ñwe yina. Ji alú muú ayi nñere metós ne ji. Nsá enyú ukéke unó bina nnó nfyéé enyú eshye ne nnó ngare enyú nnó unó bimbá ne ulú galógáló Esowa ayi wáwálé. Tenege ne eshye né unó bina.

¹³ Bós echomele Esowa né Babilon abi Esowa ajya ntó, aló enyú matame. Makós maá wa né egbe ewé Esowa aló ntó enyú matame.¹⁴ Támegege ate ayme ne gejeé ndere bós Esowa. Nñemmye nnó nesá

né Εσωῶ neβε ne ενυύ ako abi dechome mmye ne
Kras.

Ν_{WE} menomenyεέ mekέ
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
c1c6a10b-c0b1-5242-bb46-153e2e25ddc7